

This Project is co-funded by the European Union, The Republic of Turkey and the Council of Europe.
Bu proje, Avrupa Birliđi, Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Konseyi tarafından birlikte finanse edilmiştir.

İdari Yargının Etkinliđinin Artırılması ve Danıştayın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi

Improving the Effectiveness of the Administrative Judiciary and Strengthening the Institutional Capacity of the Council of State

TÜRK İDARE HUKUKU'NDA EN UYGUN ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMİ ARAYIŞI

IN SEARCH OF THE MOST APPLICABLE ADR METHOD IN TURKISH ADMINISTRATIVE LAW

Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Nilay Arat

Başlangıç olarak...

- İdari Uyuşmazlıkların Çözümünde Yargıya Alternatif Yöntem Arayışı- Neden?
- Hangi Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemi?
- Hangi Uyuşmazlıkların Çözümünde Alternatif Yöntemler?

To start with...

- Why In Search for ADR in Administrative Disputes?
- Which ADR Method?
- What Types of Disputes for ADR?

İdari Uyuşmazlıkların Çözümünde Yargıya Alternatif Yöntem Arayışı- Neden?

- Mahkemelerin dava yoğunluğunu azaltmak?
- Tarafların yargılamaya nazaran daha esnek bir süreç yürüterek uyuşmazlıklarını daha hızlı çözmesini sağlamak?
- İdare-birey ilişkisine hanel getirmeden uyuşmazlığı çözmek?
- İdare-birey arasındaki uyuşmazlıkları en aza indirmek?
- İdarenin karar alma sürecine bireylerin katılımını sağlamak?
- İdari uyuşmazlığı çözmek/önlemek?

Why In Search for ADR in Administrative Disputes?

- To reduce case load of administrative courts?
- To enable parties to reach speedy result in a flexible procedure?
- To solve disputes without harming administration-individual relations?
- To minimize disputes between administration and individuals?
- To enable individuals participate in administrative procedure?
- To solve or prevent an administrative dispute?

Hangi Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntem(ler)i?

- Yargı Öncesi /Yargı Süreci İçerisinde
- Kurumsal /Ad hoc
- İhtiyari /Zorunlu

Which ADR Method(s)?

- Court Annexed or Not?
- Institutional or Ad hoc?
- Optional or Compulsory?

Hangi Uyuşmazlıkların Çözümünde Alternatif Yöntemler?

- Uyuşmazlık konusu bakımından;
 - idari işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıklar?
 - İdari eylemlerden kaynaklanan uyuşmazlıklar?
 - idari sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıklar?
- Dava tipi bakımından
 - İptal davaları
 - Tam yargı davaları

What Types of Disputes for ADR?

- As regards to the subject matter of the dispute;
 - disputes arising out of an administrative act?
 - disputes arising out of an administrative action?
 - disputes arising out of an administrative contract?
- As regards to the type of proceeding;
 - Action for annulment
 - Full remedy action

Mevcut Hukuk Düzeni İçindeki Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri

Tahkim

- Anayasa madde 125, 155
- Yargılamaya alternatif
- Yargılama içerir

ADR Methods under the Current Legal System

Arbitration

- Turkish Constitution articles 125 and 155
- Alternative to administrative jurisdiction
- Renders judgement

Mevcut Hukuk Düzeni İçindeki Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri

İdari uyuşmazlık teşkil etmeyen ancak idarenin çözümüne müdahil olduğu ihtilaflarda AUÇ düzenlemeleri

- Sulh (5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu)
- Müzakere (442 sayılı Köy Kanunu, 6326 sayılı Petrol Kanunu)
- Uzlaştırma (5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Erişim Ara Bağlantı Yönetmeliği)

ADR Methods under the Current Legal System

ADR examples in disputes not administrative in nature yet administration is engaged with

- Conciliation/ Peaceful Settlement (Law No 5233, Law No 2942)
- Negotiation (Law No 442, Law No 6326)
- Reconciliation (Law No 5846, Access and Roaming Regulation)

Mevcut Hukuk Düzeni İçindeki Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri

- **Kamu Denetçiliği Kurumu eliyle İdari Uyuşmazlıkların Çözümü**
- 6328 sayılı Kanun
- Yargı öncesi uyuşmazlık çözümü
- İhtiyari
- Kararların bağlayıcılığı yok

ADR Methods under the Current Legal System

- **Resolving Administrative Disputes Through Ombudsperson**
- Law No 6328
- Dispute settlement before going to courts
- Optional
- Non-binding

Mevcut Hukuk Düzeni
İçindeki Alternatif Uyuşmazlık
Çözüm Yöntemleri

İdari Başvuru/ Sulh

- İdari Yargılama Usulü Kanunu madde 11 ve 13
- 659 sayılı KHK

ADR Methods under the
Current Legal System

Administrative Appeal/Conciliation

- Administrative Judicial Procedure Act articles 11 and 13
- Decree Law No 659

İdari Uyuşmazlıklarda Alternatif Yöntemlerle Daha Etkin Bir Kullanım İçin Nasıl Yol Almalı?

- Mevcut yasal düzen çerçevesinde uygulamalara yönelik öneriler
 - 659 sayılı KHK kapsamında “sulh” müessesesinin yaygın ve etkin kullanımının sağlanması-pilot uygulamalar (en uygun uyuşmazlık tipi ile)
 - Kamu Denetçiliği Kurumu’ndan etkin faydalanılmasının sağlanması

How to proceed with ADR in administrative disputes in order for more effective use?

- Proposals for practices under current legal system
 - To provide for extensive and effective usage of “conciliation” under the Decree Law no 659 – pilot schemes (with the most suitable administrative dispute)
 - Effective use of Ombudsperson facilities

İdari Uyuşmazlıklarda Alternatif Yöntemlerle Daha Etkin Bir Kullanım İçin Nasıl Yol Almalı?

- Olası yasal düzenlemeler (tercihen İdari Usul Yasası) içinde yer alması faydalı olabilecek hususlar
 - Süreklilik arzeden idare-birey ilişkilerinde uyuşmazlığa yol açmamak ve katılımı da sağlamak üzere “regulatory negotiation” kurumundan karar alma mekanizmalarında faydalanmak
 - Yargılama öncesi zorunlu alternatif uyuşmazlık çözüm yolları öngörmek
 - İdare adına alternatif yöntemlerde temsil yeteneği olan personelin hukuki statüsünü ve karar alma kabiliyetini tüm yönleriyle düzenlemek (özellikle hukuki ve mali sorumluluk konularında)
 - Alternatif yöntemlerle çözülen uyuşmazlıkların sonuçlarının uygulanma kabiliyeti açısından mekanizmalar geliştirmek (tazminat taleplerinde ödeme yapılabilmesi amacıyla bütçe/ödenek düzenlemeleri gibi)

How to proceed with ADR in administrative disputes in order for more effective use?

- Proposals for prospective legal framework (preferably Administrative Procedure Act)
 - To facilitate “regulatory negotiation” in order to prevent probable disputes and to provide for participation
 - To provide for compulsory ADR before going to courts
 - To provide for detailed rules on legal status and decision making procedure of the personnel that represents administration (especially legal and pecuniary liability issues)
 - To provide for mechanisms to facilitate the execution of ADR outcomes (such as budget issues for the payment of compensation)